

Слайд 1

**АКТУАЛЬНІСТЬ ІСТОРИЧНОГО ДОСВІДУ
ГАЛИЧИНИ КІНЦЯ ХІХ - ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ
ДЛЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ
МИСЛИВСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА СУЧАСНОЇ
УКРАЇНИ**

**СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 25.00.01 - ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**Науковий завідувач кафедри управління
проектами ЛРІДУ НАДУ при Президентові
України, д.держ.упр., професор Дробот І.О.**

Слайд 2

Актуальність теми. В суспільній уяві мисливство постає як вид діяльності людини пов'язаної з організацією одного з екстремальних видів відпочинку певної соціальної верстви населення. Насправді ж воно виконує значно вагомішу суспільну функцію, яка на загал полягає у сприянні охороні навколишнього природного середовища, розвитку місцевих територій, формуванні сталого розвитку суспільства. Його основними завданнями є охорона, відтворення, регулювання популяції мисливських тварин і хижаків, надання послуг учасникам полювання, наповнення державного бюджету. Воно є учасником формування і розвитку суспільних відносин у процесі соціально-економічного, екологічного та рекреаційного розвитку країни.

Слайд 3

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження полягає в обґрунтуванні актуальності історичного досвіду організації мисливського господарства в Галичині кінця XIX - початку XX століття для реформування державного регулювання цієї галузі в сучасній Україні.

Для досягнення поставленої мети були сформульовані такі *завдання*:

- узагальнити історіографію проблеми організації державного регулювання мисливства в Галичині кінця XIX - початку XX ст. в контексті соціально-економічного, політичного, гуманітарного розвитку суспільства;**
- розкрити позитивні досягнення формування та здійснення державної політики з організації мисливства в означений історичний період розвитку Галичини;**
- проаналізувати стан організації мисливства в сучасній Україні та виявити основні проблеми його функціонування;**
- дослідити нормативно-правове регулювання мисливського господарства;**

- розглянути соціально-економічні наслідки вітчизняного мисливського господарювання;
- зробити порівняльний аналіз організації мисливства сучасної України і Галичини кінця XIX - початку XX ст.;
- обґрунтувати можливості використання історичного досвіду організації мисливського господарства Галичини для розвитку державного регулювання цієї галузі в умовах сучасної України.

Слайд 4

Об'єктом дослідження є державне регулювання діяльності мисливського господарства як галузі суспільного виробництва.

Предмет дослідження - історичний досвід мисливства Галичини кінця XIX - початку XX ст. та його актуальність для державного регулювання в сучасній Україні.

Слайд 5

Наукова новизна одержаних результатів зумовлена сукупністю поставлених завдань і способами їх розв'язання. Дисертаційна робота є першим науковим дослідженням питань державного регулювання діяльності мисливського господарства Галичини кінця ХІХ - початку ХХ ст., що є актуальним для державного управління сучасної України. В дисертації:

вперше:

- розкрито особливості формування державної політики Галичини з організації мисливства, які полягають у використанні в означений період права приватної власності на мисливські угіддя та мисливські види тварин, що

лягло в основу обґрунтування механізмів відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами власникам сільськогосподарських наділів, охорони мисливських тварин, надання у користування мисливських угідь;

удосконалено:

- методичний підхід щодо організаційно-правового регулювання мисливства, котрий полягає у запровадженні механізму конкуренції при наданні у користування мисливських угідь, залученні громадських організацій до здійснення контролюючих функцій держави, охорони мисливських тварин, що дало змогу сформулювати пропозиції до зміни законодавства України;

Слайд 6

набули подальшого розвитку:

- застосування компаративного аналізу щодо дослідження розвитку галузі мисливства Галичини кінця XIX – початку XX ст. і сучасної України, котрий полягає у співставленні соціально-економічних, політичних, гуманітарних чинників, що дозволило виокремити критеріальну базу для обґрунтування шляхів розвитку галузі;

– систематизація історіографії проблеми за такими критеріями: класифікація наукових публікацій; нормативні джерела; статистичні джерела; довідкова література, що більш об'єктивно виявляє глибину наукового дослідження проблеми;

– вивчення особливостей державного регулювання мисливства в сучасній Україні, котрі полягають у впливі держави на законодавче, фінансове, організаційне забезпечення галузі, що дозволяє сформулювати тенденції розвитку мисливського господарства у вирішенні соціально-економічних проблем цієї сфери виробничих відносин;

– дослідження проблем організації державного регулювання мисливства в Галичині кінця XIX – початку XX ст. в контексті його соціально-економічного, політичного та гуманітарного розвитку.

Слайд 7

Публікації. За темою дисертаційного дослідження опубліковано 58 наукових та науково-методичних праць. Загальний обсяг публікацій за темою дисертації становить 54 д. а.

Слайд 8

1 розділ

**«Історичний досвід державного регулювання
мисливства Галичини кінця XIX - початку XX
століття»**

Проаналізовано напрацювання вітчизняних та зарубіжних науковців за тематикою дисертаційного дослідження.

Історіографічний аналіз літератури дав змогу виокремити малодосліджені аспекти державного регулювання у веденні мисливського господарства в Галичині за напрямками, що потребують подальшої розробки: користування мисливських угідь; боротьба з браконьєрством; ідентифікування (видача посвідчень) мисливців; відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами.

Розглянуто теоретико-методологічні засади права полювання у Галичині, проаналізовано формування і розвиток законодавчої бази організації мисливства, виходячи із характеру суспільно-політичних відносин цього історичного періоду.

2 розділ «Державне регулювання діяльності мисливського господарства в сучасній Україні»

Розглянуто організаційно-правові засади державного регулювання вітчизняного мисливського господарства, проаналізовано його нормативно-правове забезпечення та соціально-економічні наслідки і управлінські проблеми в сучасній Україні.

Порівняно організаційно-правову діяльність органів державного управління та місцевого самоврядування Галичини і сучасної України щодо виконання вимог законодавства, недопущення зловживань службовим становищем, ставлення до учасників виробничих відносин тощо.

Проведено аналогії у державному регулюванні відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами, між старою радянською системою державного регулювання і сучасним національним мисливським законодавством, в яких відсутні механізм відшкодування цих збитків.

Слайд 10

3 розділ

«Історичний досвід Галичини в удосконаленні державного регулювання мисливства сучасної України»

Здійснено наукове узагальнення методологічних засад щодо використання історичного досвіду Галичини кінця XIX - початку XX століття для удосконалення вітчизняного мисливського законодавства та організації державного регулювання мисливського господарства.

Обґрунтовано можливі запозичення досвіду Галичини кінця XIX - початку XX століття для удосконалення державного регулювання ведення мисливського господарства в сучасній Україні:

- а) застосування принципу конкурентності при наданні у користування мисливських угідь;**
- б) спрощення процедури надання в користування мисливських угідь;**

в) спрощення механізму надання адміністративних послуг у галузі мисливського господарства;

г) здійснення ефективного державного контролю у галузі мисливського господарства.

Слайд 11

Надання у користування мисливських угідь

	1875-1897	1897-1910	1910-1927	1927-1939	Сучасний стан
Уповноважений орган по організації мисливського господарства	Повітова влада	Повітова влада	Гміна проводить аукціон, затверджує староста	Гміна	Обласна рада

Перший етап розвитку суспільних відносин у мисливстві тривав до X ст., коли полювання велося для життєвої необхідності, а саме: для їжі та одягу. Дичина тоді була «res nullis», тобто, кожен полював «коли і де хотів».

Другий етап розвитку мисливства складають Середні віки. У життя ввійшли так звані регалії – королівські, княжі, відповідно до яких право полювання на великих тварин (venatio magna) належало виключно вельможам і вони могли це право передавати у власність магнатам і церкві.

Третій етап. З XVIII ст. в період зародження капіталізму

та індустріалізації почалось становлення мисливського права, при якому право полювання переходить до власників земельних ділянок.

Четвертий етап розвитку мисливських відносин розпочинається з приходом на землі Галичини Радянської влади, при якій право власності на дичину переходить виключно до держави, яка розпоряджається, кому це право надати.

П'ятий етап розвитку мисливства у Галичині приходить у 1991 році з проголошенням незалежності України. Законодавство встановлює право приватної власності на землю, оплату за мисливські угіддя власникам земельних ділянок, яке ще й до цього часу не запрацювало через його відтермінування. Державне управління у частині надання у користування мисливських угідь полягає у прийнятті багаторівневих рішень як органів місцевого самоврядування, так і органів державної виконавчої влади. На практиці термін збирання погоджень доходить до року.

Хочу відзначити, що у Галичині за часів так званої **панської** Австрії та **панської** Польщі (за визначенням комуністичної пропаганди) власники земельних ділянок отримували кошти на відміну від сучасного олігархічного режиму, при якому власники земельних ділянок не отримують нічого. Спостерігається стійка кореляція того, що і пан, і буржуа чи олігарх проявляють свою соціальну значимість у любові до полювання.

Мною запропоновано використати позитивний досвід Галичини, при якому суб'єктом при прийнятті рішень щодо надання у користування мисливських угідь виступають

виключно власники земельних ділянок, на яких організовується мисливське господарство. Також для визначення ринкової вартості запропоновано використати аукціонний механізм, який застосовувався у Галичині.

Відшкодування збитків завданих мисливському господарству мисливськими видами тварин

	1875-1897	1897-1910	1910-1927	1927-1939	Сучасний стан
Уповноважений орган по вирішенню питання відшкодування збитків, завданих мисливськими тваринами	Уповноважений до ведення мисливського господарства (керівник мисливського ревіру)	Уповноважений до ведення мисливського господарства (керівник мисливського ревіру)	Мировий (роз'ємчий суд)	Староста повіту, суди	Цепитання не врегульовано

У випадку надмірного розведення дичини вона завдає збитки мисливському господарству. Поруч з відсутністю механізму оплати за користування мисливськими угіддями відсутній механізм відшкодування збитків, завданих сільськогосподарським угіддям. Хочу наголосити, що у мисливських законах Галичини 1897 та 1909 років механізм відшкодування збитків складав третину об'єму цих законів.

Мною запропоновано врегулювати на законодавчому рівні механізм відшкодування збитків, завданих дикими тваринами сільськогосподарським виробникам, взявши за основу досвід Галичини. Даний механізм повинен базуватись на багатьох рівнях, а саме:

1. Запропонувати користувачу мисливських угідь та власнику земельної ділянки без втручання третіх осіб вирішити конфлікт.

2. За відсутності узгоджених позицій на першому етапі пропонується підключати органи місцевого самоврядування (сільські та селищні ради)
3. За відсутності досягнення компромісу конфлікт повинен вирішуватись за допомогою товариських (третейських) судів. При чому витрати на покриття оплати за роботу цього суду повинна нести та сторона, позиція якої щодо компромісу була більш радикальною.

Наприклад, у третейському суді було вирішено, що збитки, завдані сільськогосподарському виробнику, становлять 1000 грн. Сільськогосподарський виробник був згоден отримати 1200 грн. відшкодувань, тоді як користувач мисливських угідь був згоден оплатити лише 600 грн. У цьому випадку сільськогосподарський виробник був більше схильний до компромісу так як він вимагав лише на 200 грн. більше ніж визначив суд, тоді як користувач мисливських угідь хотів сплатити на 400 грн. менше.

Ця новела вмотивує сторони конфлікту домовлятись без посередництва суду.

Боротьба з браконьєрством

	1875-1897	1897-1910	1910-	1927-1939	Сучасний
--	-----------	-----------	-------	-----------	----------

			1927		стан
Уповноважений орган по вирішенню питання притягнення браконьєрів до відповідальності	Повітова влада, Суд	Повітова влада, суд		Суд	Лісничий, директор лісгоспу, районний мисливствознавець
Уповноважені особи, які мають право затримувати браконьєрів	Будь-який мисливець Мисливський охоронець	Мисливський охоронець.	Повітова влада	Мисливський охоронець	Уповноважені особи з охорони мисливських угідь користувачі в мисливських угідь. Службові особи державної екологічної інспекції, МВС

Через розлогу площу мисливського господарства, браконьєрство було й залишається його основною проблемою. У Галичині право власності на дичину було закріплене за особою, на території якої знаходилась дичина. У Другій Речі Посполитій право власності на дичину усуспільнюється. Відповідно змінюється визначення незаконного заволодіння чужою власністю у випадку незаконного добування дичини. При приватній власності незаконне заволодіння дичиною трактувалось, як злочинство, тоді як при усуспільненні дичини ці дії трактувались, як порушення правил полювання. Як відмічали тогочасні дослідники, це визначення одразу вплинуло на суддів, які зменшили

міру покарання. Хочу відзначити, що навіть у наш час у суспільній свідомості, звичаєвих нормах та й на психологічному та емоційному рівні практично кожної людини у Галичині добути дикого кабана у лісі є мало не героїзмом, тоді як вкрасти із хліва свійську качку є великим гріхом.

Як показує практика правозастосування чинного законодавства, фактично за один і той самий злочин або порушення уповноваженими на те особами приймаються різні рішення. Іноді покарання за незаконно добутого зайця більше ніж за оленя.

Дня недопущення двоякого трактування порушень правил полювання пропоновано застосувати досвід Галичини, при якому на законодавчому рівні була встановлена конкретна відповідальність за незаконно добути дичину у розрізі видів диких тварин.

Допуск до права полювання

	1875-1897	1897-1910	1910-1927	1927-1939	Сучасний стан
Уповноважений орган по видачі мисливського білету/посвідчення мисливця	Не видавались так як не було визначено законодавством.	Мисливська охорона складає присягу перед старостою	Повітова влада	Для мисливських охоронців передбачався екзамен	Територіальні управління агентства лісових ресурсів

Одним із методів регулювання чисельності добування дичини, поповнення бюджету, визначення моральних, економічних, гуманітарних критеріїв для осіб, уповноважених на проведення полювання, є видача посвідчення мисливця. Знаковим є визначення даного документа як мисливський білет і на даний час – посвідчення. Законодавство Галичини при видачі мисливських білетів ставило акцент на наповненні бюджету, допуск осіб не лише до права полювання, але й також до права володіння вогнепальною мисливською зброєю, правом орендувати мисливські угіддя, відфільтровувати можливість осіб з низьким рівнем доходів займатись мисливством.

Пропоную адаптувати досвід Галичини при видачі мисливських білетів, а саме:

- Особам, які займаються мисливством, не надавати субсидії на комунальні послуги та соціальну допомогу.
- Право користування мисливськими угіддями, право придбання вогнепальної зброї надавати особам, які отримали посвідчення мисливця.
- Не видавати посвідчення мисливця особам, які отримують соціальну допомогу.

2. По авторефератах

Висловлюю подяку за відгуки на автореферати професору В. М. Мартиненку, професору В. Д. Бакуменку, професору Ю. Г. Кальнишу, доктору наук П. Б. Хоєцькому. Щодо висловлених ними зауважень:

Професор В.М. Мартиненко

Зауваження: автор пропонує «Визначення вартості оренди мисливських угідь проводити виключно на аукціонній основі, а не враховуючи бонітету угідь»

Відповідь: Сумістити конкурентний (аукціонний принцип) визначення вартості угідь неможливо з визначенням вартості, закладаючи будь-який інший алгоритм якості угідь. Звісно, що доцільно повідомляти учасників аукціону, про всі аспекти якості мисливських угідь.

професор В.Д. Бакуменко

Зауваження: «Мало приділяє уваги економічній ефективності ведення мисливського господарства».

Відповідь: У завданні мною не ставилось дослідження економічної ефективності ведення мисливського господарства Галичини та сучасної України. Мною проведено несистемний аналіз деяких аспектів економічної ефективності ведення мисливства, лише щоб проілюструвати слабкі та сильні сторони правозастосування органами державної влади у цій галузі.

Професор Кальниш Ю.Г.

Зауваження: «Доцільно було б приділити більше уваги екологічній складовій мисливства у процесах еволюційної трансформації державного регулювання мисливської галузі»

Відповідь: Екологічні аспекти в організації мисливського господарства мною розглядаються, хоча по причині відсутності у завданнях слова «екологія», я уникав його вживання у дисертаційній роботі. У першу чергу мною розглядаються такі екологічні аспекти мисливства, як боротьба з браконьерством, врегулювання термінів полювання, видачі посвідчень мисливця тощо.

Доктор наук Хоєцький П.Б.

З автореферату незрозуміло, у який саме спосіб слід визначити відшкодування збитків, завданих сільськогосподарським виробникам дичиною.

Відповідь: У авторефераті мною висвітлено теоретичні аспекти організації мисливського господарства. У висновках мною запропоновані конкретні механізми вирішення проблеми відшкодування збитків завданих мисливському господарству.

Професор Прокопенко Л.Л.

Не зрозуміло, в який саме спосіб можливо адаптувати досвід Галичини означеного періоду, при якому існувало право приватної власності на мисливські види тварин, з теперішньою суспільною власністю.

Відповідь: У зв'язку з малим обсягом автореферату мені не вдалось висвітлити дане питання. Мисливські угіддя – це ділянки суші, на яких можна вести мисливське господарство і

які мають конкретного власника. На даний час рішення про надання мисливських угідь приймає обласна рада, тоді як у Галичині суб'єктом прийняття рішення були власники земельних ділянок. На законодавчому рівні надання права полювання було фактично визначено, як сервітут, які надавався за відповідні кошти. Більше того відповідно до чинного законодавства з 1 січня 2015 року запроваджується оплата за користування мисливськими угіддями.

Кандидат сільськогосподарських наук В. Новицький

Переобтяженість назви та наявності окремих стилістичних помилок у тексті.

Відповідь: Зауваження є узагальнене, без посилання на конкретні помилки. Тому я не маю змоги конкретно відповісти на дане зауваження.

Професори В.П. Волков, В.І. Домніч, викладач В.Ю. Вовченко

Зауваження, щодо аргументованості пропозицій з передачі контролюючих функцій з дотримання законодавства про охорону і раціональне використання об'єктів мисливської фауни Міністерству аграрної політики та продовольства України. Така пропозиція є спірною і потребує погодження з Міністерством екології та природних ресурсів України.

Відповідь: На скільки зміг, я обгрунтував дане положення, а погодження наукових положень з Міністерством екології та природних ресурсів України не входить у завдання дисертаційної роботи.

3.Професор Г.П. Пасемко

Дякую, шановна Галино Павлівно, за аналіз дисертації. Висловлені Вами зауваження є дискусійними, і я спробую дати власне бачення цих аспектів.

Зауваження:

1. Необхідно було б ретельніше підійти до формулювання наукової новизни. На наш погляд, пункт «набули подальшого розвитку:

– застосування компаративного аналізу щодо дослідження розвитку галузі мисливства Галичини кінця XIX – початку XX ст. і сучасної України...» (с. 8-9) є некоректним. Це стосується, по-перше, висловлювання «подальший розвиток застосування», а по-друге, порівняння розвитку галузі мисливства кінця XIX – початку XX ст. і початку XXI ст.

Відповідь: У науковій літературі зустрічається визначення методу порівняльного дослідження в [юридичних науках](#), об'єктом вивчення яких є [державна](#) і [право](#).

Метою дослідження є обґрунтування актуальності історичного досвіду організації мисливського господарства в Галичині кінця XIX – початку XX століття для реформування державного регулювання цієї галузі в сучасній Україні. Одне із завдань було: зробити порівняльний аналіз організації мисливства сучасної України і Галичини кінця XIX – початку XX ст.

Зауваження:

2. На нашу думку, результатом дослідження історичного розвитку державного регулювання мисливської галузі повинно бути обґрунтування у розділі 3 теоретичної моделі державного регулювання мисливства у сучасній Україні.

Відповідь:

Серед завдань дисертаційної роботи немає завдання щодо обґрунтування теоретичної моделі державного регулювання мисливства у сучасній Україні.

Зауваження:

3. При обґрунтуванні актуальності теми дослідження (с. 4) зроблено висновок: «Вирішення означених проблем потребує наукового підходу щодо пошуку шляхів удосконалення механізму регулювання мисливства...». Це висловлювання є недоречним, бо робота виконана за спеціальністю 25.00.01. – теорія та історія державного управління.

Відповідь:

Одним із завдань моєї роботи було обґрунтувати можливості використання історичного досвіду організації мисливського господарства Галичини для розвитку державного регулювання цієї галузі в умовах сучасної України. Державне регулювання базується на конкретних механізмах реалізації. Тому, на мою думку, вживання визначення «удосконалення механізму регулювання мисливства» є виправданим.

Зауваження:

4. У висновках є некоректні формулювання: 1: «...державне регулювання у зазначений історичний період характеризується двома основними тенденціями, а саме: економічною та екологічною», також в роботі трапляється плутанина у використанні категорій «порівняльний аналіз» або «компаративний аналіз», визначення «мисливський квиток» або «мисливське посвідчення» тощо.

Відповідь:

Мисливство, як практично і всі галузі суспільного виробництва мають дві сторони: власне господарську (комерційну), яка дає доходи власникам та найманим працівникам мисливського господарства, та загальносуспільну – екологічну (чисельність популяції основних видів мисливських тварин). У деяких випадках ці інтереси конфліктують між собою.

Зауваження:

5. При оформленні роботи є інші недоліки: розділи роботи досить сильно відрізняються за обсягом;

Відповідь: інструкція щодо оформлення дисертації не визначає обов'язкової пропорційності у обсязі розділів дисертації.

- серед праць, що відображають наукові результати дослідження і написані в співавторстві, не вказано особистий внесок дисертанта;

Відповідь: особистий внесок дисертанта зафіксовано на сторінці 10 дисертаційної роботи.

- особисті праці автора та праці у співавторстві з науковим керівником, які присвячені саме державному

регулюванню галузі мисливства, не відображені у списку використаних робіт.

Відповідь: На мою думку, у цьому випадку доцільнішими є посилання на першоджерела (закони, статистика, періодичні видання тощо) досліджуваного періоду.

- у списку джерел є повторення: за номерами 113 та 157 наведена одна й та сама робота: Кравченко С.М. Материальная ответственность в системе охраны природы.

Відповідь: На жаль, пропустив це повторення.

В.В. Шикеринець

Шановний Василю Васильовичу! Вдячний за потрачений час та зауваження до моєї наукової роботи. Сподіваюсь дати вичерпні відповіді щодо Ваших зауважень.

Зауваження:

1. Історіографію проблеми та напрями дослідження бажано було б систематизувати у хронологічному порядку.

Відповідь: Я вважаю, що систематизація за проблемою дослідження доцільніша, так як такий порядок дасть змогу оптимальніше виконати поставлене завдання, провести порівняльний аналіз та представити конкретні висновки.

2. У третьому розділі слід було глибше розкрити питання компетентності органів державної влади та місцевого самоврядування.
3. Більше приділити уваги аналізу органів державної влади та органів місцевого самоврядування і на цій основі подати власні рекомендації.

Відповідь: У викладенні матеріалів у дисертаційній роботі я відштовхувався від вирішення конкретних питань, як то подолання браконьєрства, надання земель під ведення мисливського господарства, відшкодування збитків завданих сільському господарству тощо. Окремо аналіз компетентності органів місцевого самоврядування чи органів державної влади

мною не проводився, але при висвітленні вищезгаданих аспектів я торкався й інституційної складової.

4. Дискусійним є пропозиція автора щодо зрівняння у правах посадових осіб користувачів мисливських угідь приватної та державної форми власності в частині повноважень щодо боротьби з браконьерством.

Відповідь: Кожне управлінське рішення не є ідеальним, воно має позитивні та негативні сторони. Надання посадовим особам користувачів мисливських угідь різної форми власності компетенції складати протоколи про порушення правил полювання буде позитивно впливати на боротьбу з браконьерством. З іншої сторони, це посилить ризик можливих зловживань при складанні протоколів про адміністративні правопорушення.

5. Заключне слово дисертанта

Сьогодні підведено підсумки моєї роботи на дисертаційним дослідженням. З однієї сторони радісно, що завершив цю кропітку роботу – зійшов на гору, але для людини, яка любить гори, це – привід, щоб долати та підійматись на нові вершини.

Я хочу сказати, що писав цю роботу з задоволенням, пізнаючи світ, спілкуючись з цікавими науковцями, управлінцями та фахівцями з мисливської галузі. Серед них виявилось багато доброзичливих і небайдужих людей, однодумців та опонентів. До своєї наукової діяльності мені вдалось залучити навіть мою дружину філолога – і у співпраці нами була написана фахова стаття про особливості розвитку мисливської термінології Галичини. Донечку – політолога за фахом залучив до участі у конференції, на якій розглядалось питання впливу національної складової на особливості ведення мисливського господарства у Галичині. Хоча й мій науковий керівник – Ігор Олександрович не є мисливцем, але я зумів і його зацікавити мисливством і спільно опублікувати шість

статей, які зачіпають проблеми державного управління мисливством.

Хочу подякувати шановним членам спеціалізованої вченої ради та опонентам за професійну ґрунтовну оцінку роботи та об'єктивні і слушні зауваження! Обов'язково намагатимусь їх врахувати в подальшій роботі.

Хочу особливо подякувати науковому керівнику, Дроботу Ігорю Олександровичу, за мудрі поради та підтримку. Також висловлюю свою величезну подяку своїм рідним за терпіння, розуміння, допомогу.

Дякую! Натхнення всім та успіхів!